

Jaarverslag 2025

Jaarverslag 2025 Foundation Max van der Stoel

Den Haag, februari 2026

FMS
Foundation Max van der Stoel

Inhoudsopgave

Jaarverslag 2025 Foundation Max van der Stoel	1
Inhoudsopgave.....	2
Inleiding	3
Team FMS	3
Development	4
Lobby met Partos en Building Change	4
Beleidsbeïnvloeding in de Tweede Kamer	4
Beleidsbeïnvloeding bij de ministeries	5
Onderzoek en beïnvloeding op de post 2030 agenda	5
Penvoerder voor de Nationale SDG-rapportage.....	5
Tax Justice	5
Evenementen en conferenties.....	5
Samenwerking met Solidar	6
Afrika netwerk, Afrikadag en jongerendenktank.....	6
Afrikadag 2025	6
EU Africa Progressive Network	7
EU Youth Think Tank	7
Democracy	8
Regio Midden-Oosten en Noord-Afrika (MENA).....	12
Jordanië.....	13
Tunesië.....	13
Libanon.....	14
Marokko	14
Regionaal: MENA Youth Political Leadership Academy.....	15
Dialogue	17
Politieke café's	17
Event en dialoog in de partij	18
PES-congres.....	18
Communicatie.....	19

Bestuursverslag FMS 2025

Inleiding

We hebben het verslag van de activiteiten van 2025 als volgt geclusterd:

- In dit hoofdstuk bespreken we de FMS organisatie en de Netwerken waarvan wij deel uitmaken.
- [Development](#), met daarin onze lobbyactiviteiten met Building Change, de Afrikadag en enkele van onze eigen advocacy activiteiten
- [Democratisering](#), waaronder onze activiteiten voor het European Forum of Democracy and Solidarity en onze partnerschappen en trainingen in de regio's rondom de Europese Unie
- [Dialogue](#), met daarin onze publieksactiviteiten als politieke café's, onze communicatie, en met speciale aandacht voor onze activiteiten met de Democratie onder Druk coalitie

Klik op bovenstaande links om direct naar de betreffende hoofdstukken te springen.

Team FMS

In 2025 bestond het team van de FMS uit:

- Kido Koenig (directeur)
- Emiel Bongaerts (projectmanager Zuidoost-Europa & Oostelijk Partnerschap)
- Diandra Monhemius (projectmanager Midden-Oosten & Noord-Afrika)
- Annefloor Robijn (lobby & advocacy officer)
- Kes van Achterbergh (stagiair Midden-Oosten & Noord-Afrika)
- Yza Schraal (stagiair democratie & internationale samenwerking)
- Stephanie Janssen (stagiair lobby & beleid)
- Maissa Azzouz (stagiair Afrikadag & jongerendenktank)
- Malak Ghailan (stagiair Midden-Oosten & Noord-Afrika)
- Elene Amiranashvili (stagiair democratie & internationale samenwerking)
- Fieneke Noordzij (stagiair lobby & beleid)

Voorbereiding op organisatieverandering

Hoewel we nog onafhankelijk van elkaar werkten en werden bestuurd in 2025 heeft FMS zich al volop voorbereid om een toekomst samen met de International Foundation GroenLinks. In 2026 zal deze samenwerking leiden tot een fusie, maar niet eerder dan dat PvdA en GroenLinks zijn gefuseerd.

De werkorganisatie en het bestuur van FMS hebben in februari een heidag samen gehad om naar onszelf en naar de toekomst te kijken. De beide besturen zijn begonnen met het plannen van de samenwerking in H2 en de werkorganisaties van FMS en IFG hebben samenwerkdagen georganiseerd en samen projecten als politieke café's en panels georganiseerd. Ook zijn over en weer internationale gasten ontvangen voor verdere kennismaking.

Development

De pijler Development vormt de kern van onze lobby- en campagneactiviteiten. Binnen deze pijler werkt FMS nauw samen met maatschappelijke organisaties om te pleiten voor rechtvaardig en coherent buitenlands beleid, zowel op nationaal als Europees niveau, dat ontwikkelingslanden ten goede komt.

Lobby met Partos en Building Change

Als FMS zijn wij actief lid van Partos. In 2025 namen wij deel aan verschillende lobbycampagnes gericht op het behoud en herstel van ontwikkelingssamenwerking, in reactie op de ingrijpende bezuinigingen van het kabinet-Schoof. Zo werkten wij samen met Partos en FNV in meerdere fasen mee aan de campagne die uiteindelijk vorm kreeg als de [prijswinnende](#) “[Nederland is geen eiland](#)”-campagne.

Een belangrijk deel van onze samenwerking met Partos vindt plaats binnen het samenwerkingsverband [Building Change](#), bestaande uit Partos, Woord en Daad en FMS. Building Change zet zich sinds 2014 in om beleidscoherentie voor duurzame ontwikkeling en de SDG's stevig op de agenda te houden van de Tweede Kamer en andere relevante platforms. Dit doen we via gerichte lobbyactiviteiten en initiatieven zoals #AdopteerEenSDG, waarmee Kamerleden worden gestimuleerd actief bij te dragen aan het behalen van de ontwikkelingsdoelen en aan een coherent buitenlands beleid.

Beleidsbeïnvloeding in de Tweede Kamer

Building Change streeft ernaar dat beleidscoherentie voor ontwikkeling breder bekend en toegepast wordt dan alleen binnen de vaste Kamercommissie Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking (BHOS) en het Ministerie van Buitenlandse Zaken. In 2025 hebben we daarom actief geïnvesteerd in relaties met andere Kamerleden en instituten, zoals de planbureaus.

Verbondenheid SDGs

In juni organiseerden we een [evenement](#) voor SDG-adopterende Kamerleden, beleidsmedewerkers en maatschappelijke partners om beleidscoherentie te agenderen. Het programma bestond uit een key-note van SDG-coördinator Anna Pot, masterclasses door maatschappelijke partners over de verwevenheid van SDG's op thema's zoals klimaat en gender (CARE en WO=MEN), defensie en ontwikkelingssamenwerking (de Jonge Atlantici), en mondiale zorgstrategie (Wemos en de Global Health Alliance).

Campagne Helder over Elders

In 2025 vond de tweede editie plaats van de campagne Helder over Elders. In reactie op de Brede Welvaart-factsheets die CBS op Prinsjesdag publiceerde, hebben wij factsheets opgesteld voor zes ministeries. Deze factsheets laten zien hoe beleid invloed heeft op andere landen en bevatten concrete suggesties om de internationale dimensie van brede welvaart te versterken. De gedeelde factsheets leidden door onze inzet tot Kamervragen en [ministeriële reacties](#) bij vier van de zes betrokken commissies: [BHOS](#), I&W, VWS en KGG.

Beleidsbeïnvloeding bij de ministeries

In de monitoring van Building Change van de Toets Effecten Ontwikkelingslanden (TEO) agenderen we de uitvoering bij ministeries en adviseren we over verbeteringen in de toepassing. In 2025 waren we, door onze inzet op de TEO, betrokken bij de toetsing van twee wetsvoorstellen op effecten voor ontwikkelingslanden, waaronder de implementatie van de CSDDD en de Forced Labour Regulation.

Onderzoek en beïnvloeding op de post 2030 agenda

Met het oog op het aflopen van de SDG-agenda in 2030, heeft Building Change in 2025 onderzoek uitgevoerd naar de toekomstige mondiale agenda. Hiervoor zijn 27 diepte-interviews gehouden met onderzoekers, maatschappelijke partners, overheid en politiek in Nederland en Europa, aangevuld met deskresearch en een enquête onder partners uit het mondiale zuiden. De resultaten vormen de basis voor een position paper dat in 2026 als uitgangspunt zal dienen voor lobbyactiviteiten over de post-2030 agenda.

Penvoerder voor de Nationale SDG-rapportage

Ook in 2025 schreef Building Change namens Partos het hoofdstuk over de rol van het maatschappelijk middenveld in de negende [nationale SDG-rapportage](#).

Tax Justice

FMS bleef in 2025 actief binnen het [Tax Justice Nederland \(TJN\) netwerk](#). Met onze expertise op het gebied van eerlijke belastingen wereldwijd leverden we waardevolle input voor beleidscoherentie, moties en adviezen.

Door bezuinigingen op ontwikkelingssamenwerking zagen partners als SOMO en TNI hun capaciteit op tax justice afnemen. Begin 2025 is daarom een nieuw werkplan opgesteld om het netwerk met minder middelen voort te zetten. De coördinerende rol werd herverdeeld (onder meer naar FNV en Oxfam) en de inhoudelijke prioriteiten zijn aangescherpt.

In april organiseerde TJN, mede naar aanleiding van het afscheid van coördinator Arnold Merkies, de **State of Tax Justice-conferentie** in Pakhuis de Zwijger, met bijdragen van onder anderen Jan van de Streek, Tove Ryding, Indra Römgens, Liz Nelson, Luc Stultiens en Vincent Kiezebrink.

Evenementen en conferenties

In juni nam Annefloor, namens FMS en in samenwerking met FEPS en Solidar, deel aan de **UN Financing for Development-conferentie** in Sevilla. Hier kwamen onze inzet op SDGs, beleidscoherentie en tax justice samen. In voorbereiding en tijdens het evenement hebben we met maatschappelijke partners en de Nederlandse delegatie gesprekken gevoerd die direct hebben bijgedragen aan ons onderzoek naar de SDGs na 2030. Lees [hier](#) meer over de conferentie.

Op de PES-conferentie in oktober organiseerde FMS het side-event "**Our Shared Tax Justice Agenda: Connecting Local and European Efforts**". Onder leiding van moderator Bram Joanknecht (Oxfam Novib) gingen Luc Stultiens (Tweede Kamer, GroenLinks/PvdA), Tove Ryding (Eurodad) en Bruno Gonçalves (Europees Parlement) in gesprek over hoe nationale en Europese initiatieven elkaar kunnen versterken voor eerlijke belastingheffing.

Tijdens de verkiezingscampagne waren we betrokken bij het organiseren van een debat van DCDD om te spreken over waar partijen staan ten opzichte van en internationale samenwerking of het gebied van gehandicaptenzorg en ontwikkeling.

Op 13 november, tot slot, trad directeur Kido Koenig op in een panel van de Equal Trade Alliance en de Haagse Hogeschool.

Samenwerking met Solidar

Via ons partnerschap met **Solidar** versterkten wij in 2025 onze beleidsbeïnvloeding op Europees niveau. We werkten gezamenlijk aan position papers en belangenbehartiging rond de CSDDD, beleidscoherentie en de Global Gateway, en zorgden daarmee voor afstemming tussen onze nationale en Europese inzet. Tijdens de Solidar Days in december werd deze samenwerking verder verdiept en strategisch afgestemd met Europese partners. Namens Solidar nam FMS-deel aan de Financing for Development-conferentie in Sevilla, waar wij bijdroegen aan de Europese belangenbehartiging op eerlijke en duurzame financiering.

Afrika netwerk, Afrikadag en jongerendenktank

Afrikadag 2025

Op zaterdag 15 november 2025 vond in Pakhuis de Zwijger de dertigste editie van de Afrikadag plaats. Onder het jubileumthema “Africa in a New Global Order” stond deze feestelijke editie in het teken van de veranderende mondiale machtsverhoudingen en de groeiende rol van Afrikaanse landen als politieke, economische en culturele spelers op het wereldtoneel. Ter gelegenheid van het 30-jarig bestaan blikten we samen met oude gedienden terug op drie decennia Afrikadag, met bijdragen van PvdA-voorzitter Esther-Mirjam Sent en [Bert Koenders](#), en werd een speciale jubileumvideo gepresenteerd. De [keynote](#) werd verzorgd door de Zuid-Afrikaanse diplomaat en politicus Ebrahim Rasool, die reflecteerde op Afrika’s positie in de nieuwe wereldorde en het belang van rechtvaardige internationale samenwerking. Ebrahim Rasool is ook op de Afrikadag geïnterviewd door de [NRC](#).

Verspreid over meerdere zalen bood het programma ruimte aan een breed palet van sessies en perspectieven. In de sessie “Een nieuwe visie op de wereldorde? Afrika, Europa en de toekomst van het multilateralisme”, georganiseerd door het Ministerie van Buitenlandse Zaken, gingen Steven Collet en Murithi Mutiga in op de vraag hoe multilaterale samenwerking inclusiever en effectiever kan worden vormgegeven. Op het hoofdpodium organiseerde Foundation for European Progressive Studies (FEPS) het panel “[The EU and Africa in a New Global Order](#)”, waarin werd vooruitgeblikt op de EU–AU-top en de noodzaak om historische ongelijkheden in de samenwerking te doorbreken. Cordaid en de Dutch Global Health Alliance brachten met “[Health and Diplomacy: Africa’s Shifting Role in Health Security](#)” een verdiepend gesprek over de verwevenheid van diplomatie, ontwikkeling en veiligheid in mondiale gezondheidsvraagstukken. Daarnaast was er een interactieve vertoning en panel rondom de film “[Reclaiming Cocoa](#)”, waarin Daniel Grmazion (Modern AfriQa) en Max Koffi (Equal Trade Alliance) met het publiek in gesprek gingen over eerlijke en toekomstbestendige handelsrelaties in de cacao keten tussen Ghana en Nederland. De dag werd verder verrijkt met kunst en cultuur, waaronder een krachtige [spoken word-performance](#) van Seun Steenken.

Met 486 verkochte tickets, 178 sprekers en (gasten van) partners en 50 vrijwilligers trok het evenement in totaal 714 mensen, wat zorgde voor een drukbezochte dag. 27% van de bezoekers van

Afrikadag 2025 bestond uit jongeren (jonger dan 26 jaar). Er is veel ingezet op het betrekken van jongeren bij Afrikadag, onder andere door de FMS Erasmus+ Youth Think Tank twee sessies te laten organiseren. Daarnaast hebben we gericht ingezet op het bereiken van jongeren, met speciale aandacht voor diaspora jongerenorganisaties, studenten- en studieverenigingen.

In 2025 is ook de website [Afrikadag.nl](https://afrikadag.nl) volledig vernieuwd. Na een selectieprocedure in het voorjaar is met een nieuwe ontwikkelpartner een toekomstbestendig platform gerealiseerd, dat in september live is gegaan en beter aansluit bij de tijd en identiteit het evenement.

EU Africa Progressive Network

In 2025 was FMS actief partner in het EU-Africa Progressive Network van de Foundation for European Progressive Studies (FEPS), waarin politici, beleidsmakers, experts en maatschappelijke organisaties uit Europa en Afrika samenwerken. Namens FMS namen Kido en Annefloor deel; Bert Koenders vervulde de rol van voorzitter van het netwerk.

Binnen het netwerk leverde FMS inhoudelijke bijdragen aan sessies over groene industrialisatie, eerlijke en duurzame waardeketens, de rol van de Global Gateway en multilaterale samenwerking tussen de EU en Afrika. De resultaten zijn gebundeld in de beleidsnotitie [Beyond Rhetoric: Crafting a Win-Win EU-Africa Partnership](#), opgesteld in samenwerking met onder meer het Olof Palme International Centre en de Fondation Jean-Jaurès.

In aanloop naar de Afrikadag organiseerde FMS samen met FEPS een fysieke high level bijeenkomst Amsterdam. Naast de inhoudelijke dialoog binnen het netwerk presenteerde FMS EU-Afrika Jongeren Denktank hier haar eerste bevindingen. Netwerpexperts traden de dag erna op als panelleden tijdens de Afrikadag, waarmee de gezamenlijke inzichten breder werden gedeeld in het publieke en politieke debat.

EU Youth Think Tank

In 2025 organiseerde FMS de tweede editie van de **EU-Africa Jongerendenktank**, een Erasmus+ project waarin 30 jongeren gedurende zeven maanden werkten aan actuele beleidsdilemma's rond de EU-Afrika relatie. In samenwerking met het Ministerie van Buitenlandse Zaken verdiepten zij zich in thema's als gelijkwaardige partnerschappen, duurzame ontwikkeling en geopolitieke samenwerking. Het programma combineerde trainingdagen, lezingen, gesprekken met politici en experts en eigen onderzoek, waaronder interviews met Afrikaanse jongeren en online uitwisseling met jongeren van het Afrikaanse continent.

Nieuw in deze editie was een werkbezoek aan Brussel, waar deelnemers in gesprek gingen met onder meer EU-instellingen, VN-organisaties en Europese denktanks om inzicht te krijgen in de Europese beleidspraktijk.

De denktank resulteerde [twee concrete beleidsonderzoeken en adviezen](#). De jongeren presenteerden hun bevindingen aan experts van het EU-Africa Progressive Network, organiseerden twee sessies tijdens de Afrikadag en boden hun beleidsadvies aan het Ministerie van Buitenlandse Zaken aan. Daarmee leverde de Jongerendenktank een directe bijdrage aan het debat over de toekomst van de

EU-Afrika samenwerking. Het project werd bovendien door Erasmus+ Jeugd en het European Solidarity Corps uitgelicht als [voorbeeldproject](#).

Democracy

Ook in 2025 zijn we actief geweest in een breed scala aan projecten op het gebied van democratiebevordering. Binnen de NPPP-Matra/Shiraka-programma's en met middelen uit het WFPP hebben wij uiteenlopende projecten en activiteiten georganiseerd. Daarnaast werken wij intensief samen met diverse internationale partners om bilaterale en regionale relaties te versterken. Vanuit onze focusregio's putten wij unieke kennis en expertise, die wij actief delen met onze achterban in Nederland en met collega's van GL-PvdA.

Naast deze samenwerkingen op het gebied van capaciteitsopbouw zijn we ook zeer actief geweest binnen verschillende netwerken die zich inzetten voor democratisering en internationale solidariteit op de Nederlandse en Europese agenda. In dit kader zijn met name onze inspanningen binnen de Nederlandse Democratie Coalitie (NDC) en het European Forum for Democracy and Solidarity (EFDS) noemenswaardig. Hieronder volgt een beknopt overzicht van de activiteiten die wij in 2025 hebben georganiseerd, in lijn met de ambities uit het jaarplan 2025. Dit overzicht is uitgesplitst per focusregio (Oost-Europa & Zuidelijke Kaukasus, Zuidoost-Europa en de MENA-regio).

In november 2025 organiseerde de Nederlandse ambassade in Athene de Max van der Stoep essaywedstrijd. Kido Koenig was jurylid. Konstantinos Chelios was de winnaar en kreeg als prijs een studiebezoek aan Nederland dat mede door FMS is georganiseerd.

Ons werk in Oost-Europa en de Zuidelijke Kaukasus

In 2025 waren we actief in vijf landen in Oost-Europa en de Zuidelijke Kaukasus: Armenië, Belarus, Georgië, Oekraïne en Moldavië. In lijn met de prioriteiten uit ons jaarplan 2025 hebben we op hoofdlijnen de volgende resultaten behaald:

We hebben onze inzet voortgezet om multilaterale samenwerkingen te versterken in Georgië, Armenië, Oekraïne en Moldavië. Dit deden we onder meer door het organiseren van fact-finding missies naar Moldavië en Armenië in het kader van het European Forum for Democracy and Solidarity. Daarnaast waren we nauw betrokken bij de organisatie van de [EUkraine Progressive Summit](#) in november in Kyiv. In Georgië werkten we intensief samen met politieke zusterorganisaties en droegen we bij aan initiatieven zoals de School of Democracy. Regionaal hebben we collega's bij elkaar gebracht bij netwerkbijeenkomst [Friends of the Eastern Partnership in Vilnius](#). Deze netwerken hebben we ook uitgelicht tijdens het PES-congres in Amsterdam.

In 2025 heeft de FMS op diverse fronten laten zien dat we partners in Nederland en de Europese Unie kunnen voorzien van unieke kennis en toegang tot relevante netwerken. Onze onderzoeksmissie naar Oekraïne leidde tot brede belangstelling en concrete opvolging, met name vanuit partners in Brussel. Daarnaast hebben we een reeks analyses en communicatieactiviteiten georganiseerd om aandacht te vragen voor de situatie in [Armenië](#) en [Moldavië](#). Hiermee

onderstrepen we dat FMS beschikt over een sterk internationaal netwerk, waardoor we snel kennis kunnen delen wanneer politieke ontwikkelingen daarom vragen.

Onder aan dit hoofdstuk is een overzicht per land opgenomen, inclusief een financiële indicatie per activiteit.

Ons werk in Zuidoost-Europa (Westelijke Balkan)

In Zuidoost-Europa zijn we actief in Servië, Montenegro en Noord-Macedonië. Ook in deze regio stimuleren we kennisuitwisseling en voorkomen we overlap tussen gelijkgezinde organisaties via het European Forum for Democracy and Solidarity en onze samenwerking binnen FEPS. Hierdoor kunnen we snel inspelen op kansen voor capaciteitsopbouw bij politieke partijen en sociaaldemocratische krachten in de regio effectiever ondersteunen. In lijn met de prioriteiten uit ons jaarplan 2025 hebben we de volgende resultaten bereikt: Onze bilaterale projecten in Noord-Macedonië en Montenegro zijn volgens planning uitgevoerd. Daarbij hebben we de zomerschool in Noord-Macedonië grondig geëvalueerd en op verschillende onderdelen vernieuwd. Daarnaast waren we actief in diverse regionale netwerken, met name [Friends of the Western Balkans](#), en namen we deel aan verschillende initiatieven rondom EU-toetreding. Hier is ook een grote focus geweest op Servië, waar we de studentenprotesten actief volgen en onderzoeken. We werken met FEPS samen in verschillende initiatieven en spelen een voorname rol binnen projecten zoals Friends of the Western Balkans en de [Enlargement Conference](#), die in Brussel 2025 plaatsvond. Het LHBTI-project in de Westelijke Balkan is beëindigd en kon niet worden voortgezet vanwege bezuinigingen bij Labour. Gedurende 2025 hebben we verkend of en hoe het project een doorstart kon maken; tot op heden is dat nog niet gelukt.

Ook voor deze regio is onder aan dit hoofdstuk een landenspecifiek overzicht opgenomen met een financiële indicatie per activiteit.

De Nederlandse Democratie Coalitie (NDC)

Zie ook: www.democratiecoalitie.org

Ook in 2025 zijn binnen de NDC diverse activiteiten georganiseerd en publicaties uitgebracht, in samenwerking met PAX, Netherlands Helsinki Committee, Stichting Meer Democratie en The Hague Academy for Local Governance. Deze coalitie werd eind 2021 opgericht door maatschappelijke organisaties om vraagstukken rond democratische vernieuwing en weerbaarheid in Nederland gezamenlijk te agenderen.

Het jaar 2025 stond in het teken van de uitvoering van het jaarplan van de NDC. In dit kader vervulde de FMS een uitvoerende rol binnen het programmabureau van de coalitie, waarvoor tevens projectmanagementvergoeding is ontvangen. We hebben bijgedragen aan de organisatie van een nationale campagne, [activiteiten rond digitale dreigingen](#) en desinformatie met name in aanloop naar de Tweede Kamerverkiezingen, de verdere institutionele inrichting van de NDC en de organisatie [van de grote netwerkconferentie Fan van de Democratie in december 2025](#).

Op 10 oktober organiseerde Europarlementariër Tineke Strik een evenement in Amsterdam over de bedreigingen van de rechtsstaat. Kido Koenig zat in het panel namens de NDC.

Op 25 juni hebben we met debatpodium Arminius in Rotterdam een evenement georganiseerd over democratische erosie, wat ook als [podcast](#) is uitgebracht.

Het European Forum for Democracy and Solidarity (EFDS)

Sinds 2005 verzorgt de Foundation Max van der Stoel het secretariaat van het EFDS. Na een periode met financiële en organisatorische uitdagingen betekende 2025 het meest actieve jaar voor het netwerk in lange tijd. We speelden een centrale coördinerende rol bij onderzoeksmissies naar Servië, Georgië, Armenië en Moldavië en organiseerde daarnaast met het netwerk een grote conferentie in Oekraïne: de eerste EUkraine Progressive Summit. FMS directeur was moderator bij deze conferentie.

Tegelijkertijd hebben we de nieuwsservice inhoudelijk herzien en sterker gericht op netwerkontwikkeling en het delen van partnerinformatie, en organiseerden we een reeks online bijeenkomsten over politieke ontwikkelingen in [onder meer Noord-Macedonië](#).

Ook offline werd het netwerk aanzienlijk versterkt. In samenwerking met FEPS organiseerden we daarnaast een [serie Training of Trainers-sessies](#) om een Europese trainerspool op te bouwen die organisaties onderling versterkt. Het EFDS was bovendien zichtbaar aanwezig bij internationale bijeenkomsten en conferenties, waaronder het Labour-congres in Liverpool en activiteiten van het [CEE Gender Network](#).

Door deze intensivering van activiteiten, samenwerking en zichtbaarheid is de waarde en positionering van het EFDS binnen het internationale sociaaldemocratische landschap in 2025 duidelijk versterkt.

Bilaterale relaties: Oost-Europa en Zuidelijke Kaukasus

In Armenië hebben we onze samenwerking met SD Platform Armenia verder verdiept via een combinatie van trainingen, organisatorische begeleiding en regionale outreach. De focus lag op het versterken van lokale structuren buiten de hoofdstad, het ontwikkelen van nieuw kader en het vergroten van zichtbaarheid rond thema's als arbeidsrechten en sociale rechtvaardigheid. Daarnaast organiseerden we samen met CDA Internationaal een Leadership Academy met bijdragen van Europarlementariërs, gericht op leiderschapontwikkeling en internationale positionering van jonge progressieve politici. [We organiseerden daarnaast een webinar over Armenië en deelden daarmee kennis met ons Nederlandse en Europese publiek.](#)

Onze samenwerking rond Belarus blijft om veiligheidsredenen grotendeels vertrouwelijk. Wel hebben we onze inzet verbreed door intensiever samen te werken met sociaaldemocratische oppositieleiden in ballingschap. In dat kader organiseerden we activiteiten met vertegenwoordigers van Narodnaya Hramada in Vilnius en Warschau, met als doel hun organisatorische capaciteit en internationale zichtbaarheid te versterken. [We deden aan kennis- en netwerkuitwisseling met collega's uit Belarus met een fysiek evenement in Den Haag.](#)

In Georgië hebben we onze aanwezigheid opnieuw opgebouwd na enkele jaren van afwezigheid. Dit blijft zeer precair in de snel verslechterende veiligheidssituatie in Georgië voor onze collega's. Samen met Georgian Progressive Forum organiseerden we voor het tweede jaar op rij de "School for Democracy" een intensieve leiderschapstraining voor jonge progressieve aspirant-politici, in samenwerking met Friedrich-Ebert-Stiftung. Deze training richtte zich op politieke strategie, beleidsontwikkeling en publieke positionering, en speelde in op de behoefte aan sterker sociaaldemocratisch leiderschap in het land. [We organiseerden verschillende artikelen en analyse over Georgië, o.a. samen met IFG.](#)

In Moldavië voerden we een fact-finding missie uit en investeerden we in het opbouwen van nieuwe contacten met politieke en maatschappelijke partners. Daarmee legden we de basis voor

toekomstige samenwerking en versterkten we ons netwerk in het land. [Ook deden we aan kennisuitwisseling met een webinar voor de verkiezingen in het land.](#)

Met SD Platform in Oekraïne vervolgden we ons nauwe samenwerkingsprogramma. Dit programma richt zich op kadertraining, lokale capaciteitsopbouw en strategische voorbereiding op mogelijke verkiezingen. Daarmee dragen we bij aan de ontwikkeling van ideologisch gedreven, democratische partijen en aan de versterking van het meerpartijstelsel, wat essentieel is in het kader van het EU-toetredingsproces van het land. We organiseerden een grote conferentie in het land rondom progressieve politiek en lieten ons zien met verschillende artikelen en [een webinar](#).

Bij een project over de internationale relaties van Oekraïne van de Green European Foundation en Richard Wouters van het Wetenschappelijk Bureau GroenLinks sloot Kido Koenig aan in de consultatie met experts en betrokkenen.

Bilaterale relaties: Zuidoost-Europa (Westelijke Balkan)

In Montenegro zetten we onze langdurige samenwerking voort met Fund for Progressive Politics, ondanks de uitdagende politieke context waarin progressieve krachten opereren. Samen met IFG organiseerden we een omvangrijke training over een rechtvaardige klimaattransitie, gericht op beleidsontwikkeling en politieke strategie. Ook ondersteunden we activiteiten ter versterking van vrouwenparticipatie en leiderschap binnen de partijstructuren.

In Noord-Macedonië organiseerden we opnieuw de jaarlijkse zomerschool met partner Progres Institute. Deze flagship-activiteit bracht ongeveer honderd jongeren samen voor een intensief trainingsprogramma over sociaaldemocratie, campagnevoering, organisatieopbouw en progressieve waarden. [Ook organiseerde we een webinar over de situatie in het land.](#) Ook bezocht een groep collega's uit Noord-Macedonië ons in Den Haag, dit was een mooie en tastbare viering van onze jarenlange samenwerking.

In Servië zetten we de samenwerking voort met Centar Modernih Vestina en verkenden we nieuwe partnerschappen, onder meer met Academy for Democratic Development, gericht op projecten rond eerlijke klimaattransitie en democratische versterking. [We organiseerden verschillende updatemomenten over de studentenprotesten](#) en organiseerden een Fact-Finding missie in samenwerking met Friends of the Western Balkans in mei.

Op regionaal niveau namen we actief deel aan verschillende samenwerkingsinitiatieven en netwerken rond EU-uitbreiding, politieke training en capaciteitsopbouw. Deze inzet heeft onze positie als betrouwbare partner in de regio verder versterkt en onze toegang tot relevante netwerken aanzienlijk vergroot.

Regio Midden-Oosten en Noord-Afrika (MENA)

In 2025 bleef de MENA-regio geconfronteerd worden met aanhoudende humanitaire crises en ingrijpende politieke en veiligheidsuitdagingen. De genocide in Gaza zette zich voort en had verwoestende humanitaire gevolgen voor de Palestijnse bevolking. Daarnaast leidde de val van het Assad-regime in Syrië eind 2024 in 2025 tot een periode van diepe nationale instabiliteit, waarbij vooral minderheden kwetsbaar waren.

Tegelijkertijd bleven maatschappelijke organisaties en sociale bewegingen in de regio vastberaden om zich te organiseren, te versterken en te werken aan positieve verandering. Zo vonden in Marokko

grootschalige jeugdprotesten plaats, bekend als de *Gen Z 212 Movement*, waarbij jongeren betere publieke diensten (met name op het gebied van onderwijs en gezondheidszorg), meer werkgelegenheid en grotere politieke betrokkenheid eisten.

De FMS heeft in 2025 in het Midden-Oosten en Noord-Afrika diverse activiteiten georganiseerd, met name in Jordanië, Tunesië, Libanon en Marokko.

Jordanië

In Jordanië werken we samen met de Jordanian Social Democratic Party (JSDP) via het Community Empowerment Center (CEC). CEC is een NGO die trainingen voor politiek actieve jongeren organiseert. De normen van de JSDP komen erg overeen met de onze. Zo probeert de partij steeds meer jongeren en vrouwen bij de organisatie te betrekken. De JSDP maakt al jarenlang onderdeel uit van het Jordaanse politieke landschap. Tot op heden zijn zij echter een relatief kleine fractie.

In 2025 bleef Jordanië politiek relatief stabiel in vergelijking met andere landen in de regio, en vervulde het opnieuw een belangrijke bemiddelende rol in regionale diplomatie. Tegelijkertijd stond de regering onder druk door binnenlandse onvrede over economische omstandigheden en door de impact van regionale conflicten, met name de genocide in Gaza.

In 2025 richtten de trainingen met CEC zich op het ondersteunen van jonge Jordaniërs om actief en effectief deel te nemen aan lokale politiek. Het doel was het ontwikkelen van leiderschaps-, politieke, communicatie- en digitale mediavaardigheden om jongeren voor te bereiden op deelname aan het lokale bestuur.

Activiteiten:

Training 1: Strategische planning voor verkiezingscampagnes, politieke en sociale contextanalyse, community development messaging, digitale mediacampagnes voor jongeren

Datum en plaats: 7 tot 8 september in Irbid (Noord-Jordanië)

Training 2: Gemeentefinanciering en resource management, digitale media in campagnes, communicatie- en onderhandelingsvaardigheden, leiderschap en teammanagement

Datum en plaats: 25 tot 27 september in Amman (centraal Jordanië)

Training 3: Public speaking en community engagement, campagnestrategieën in rurale/tribale gebieden, grassroots mobilisatie, gebruik van community media en digitale influencers.

Datum en plaats: 9 tot 11 oktober in Amman (deelnemers uit Zuidelijke Gouvernementsgebieden)

Tunesië

In Tunesië werken we met de Ettakatol partij (Democratic Forum for Labour and Liberties). Dit is een sociaaldemocratische partij, die waarden heeft waarin wij ons kunnen vinden. Het doel van ons partnerschap is om de partij groter en sterker te maken.

In 2025 bleef de politieke situatie in Tunesië gespannen en gekenmerkt door groeiende autoritaire tendensen en maatschappelijke onvrede. President Kais Saied consolideerde zijn macht verder. Tegelijk werd de civiele ruimte verder ingeperkt: civiele organisaties werden tijdelijk geschorst, kritische media en sociale media-gebruikers werden aangepakt, en de rechtsstaat en persvrijheid stonden onder druk.

In 2025 stonden onze trainingen met Ettakatol in het teken van diverse onderwerpen: leiderschap, het opleiden van trainers, politieke communicatie en belangenbehartiging voor klimaat.

Activiteiten:

Training 1: Training of trainers

Datum en plaats: 21 tot 23 maart in Hammamet

Training 2: Leiderschap

Datum en plaats: 25 tot 27 april in Hammamet

Training 3: Communicatie

Datum en plaats: 23 tot 25 mei in Hammamet

Training 4: Klimaatadvocacy

Datum en plaats: 3 tot 5 oktober in Hammamet

Libanon

In Libanon werken wij samen met de Progressive Youth Organisation (PYO). Dit is de jongerenpartij van de Progressive Socialist Party. De moederpartij is goed geïntegreerd in het huidige Libanese sektarische politieke stelsel. Dit betekent wel dat zij vaak worden bekritiseerd en gezien als onderdeel van een systeem dat de politieke impasse in stand houdt. Hierom werken wij enkel samen met de PYO. De hoop is dat de jongeren een bijdrage kunnen leveren om het politieke systeem van binnenuit te verbeteren.

In 2025 herstelde Libanon langzaam zijn politieke leven na jarenlange impasse: in januari werd Joseph Aoun als president gekozen en in februari een nieuwe regering gevormd onder premier Nawaf Salam, waarmee een lange periode zonder volwaardig kabinet werd doorbroken. Tegelijk bleef de politiek van Libanon sterk beïnvloed door de nasleep van het conflict met Israël en discussies over ontwapening, staatssoevereiniteit en de timing van de volgende parlementsverkiezingen, wat wijst op voortdurende fragiliteit en verdeeldheid in het politieke landschap.

Activiteiten:

Project: Mobiliseren in tijden van conflict (3 trainingen over onderhandelen, United Nations Charters & mentale gezondheid)

Datum en plaats: 3 x 11 trainingen, in 11 regio's in Libanon: Chouf, Alay, Maten, Choueifet, Jerd, Gharb, Rashaya, Hasbaya, Eqlim, Beiroet en Tripoli.

In totaal 685 deelnemers bereikt

Marokko

In 2025 heeft de FMS samen met de Eduardo Frei Stichting (buitenlandstichting van het CDA), VVD internationaal, Volt There en D66 internationaal trainingen opgezet in Marokko voor de 'School of Democracy'. Deze trainingsreeks heeft als doel jongvolwassenen te inspireren om een dialoog aan te gaan met de politiek, het maatschappelijk middenveld en met elkaar. De trainingen zijn bedoeld voor jongvolwassenen die geïnteresseerd zijn in politieke en sociaal-economische kwesties vanuit een democratisch perspectief. Hiervoor werken wij samen met het Nederlands Instituut Marokko (NIMAR) in Rabat.

In 2025 hebben we drie afzonderlijke trainingen georganiseerd. Elke training bestond uit twee intensieve weekenden waarin deelnemers zowel theoretische kennis als praktische vaardigheden opdeden. De drie trainingen waren:

- Basics of Democracy: een introductietraining waarin de fundamenteën van de democratische rechtsstaat, besluitvormingsprocessen en burgerparticipatie centraal stonden.
- Green Democracy: een training gericht op de relatie tussen democratie, duurzaamheid en groen beleid, met aandacht voor hoe ecologische vraagstukken effectief op de politieke agenda kunnen worden gezet.
- Campagnevoering, Lobby en Advocacy: een praktijkgerichte training waarin deelnemers leerden hoe zij campagnes kunnen opzetten, belangen kunnen behartigen en invloed kunnen uitoefenen op beleidsvorming. Hier hebben wij als FMS de trainers voor gestuurd.

Regionaal: MENA Youth Political Leadership Academy

In 2025 organiseerde de FMS, in samenwerking met het *Westminster Foundation for Democracy Programme* van de Britse Labour Party, drie regionale trainingen onder de naam MENA Youth Political Leadership Academy.

De eerste training vond plaats in februari in Amman (Jordanië) en was een vervolg op een eerdere sessie die in november 2024 werd georganiseerd. Beide trainingen waren bedoeld voor dezelfde groep deelnemers. De twee andere trainingen in 2025 (georganiseerd in september en december in Amman) richtten zich op een nieuwe groep deelnemers.

Het doel van deze regionale trainingen is het samenbrengen van veelbelovende activisten en jonge leiders van politieke partijen uit de MENA-regio, met als doel hun vaardigheden op het gebied van campagnevoering, communicatie, netwerken en leiderschap te versterken.

Aan de trainingen namen deelnemers deel van Ettakatol (Tunesië), de Jordanian Social Democratic Party (Jordanië), Fatah Youth (Palestina), de Egyptian Social Democratic Party (Egypte) en de Patriotic Union of Kurdistan (Koerdisch Irak). In totaal hebben we hiermee 40 deelnemers bereikt.

Verkenning regionale samenwerking

Op 27 augustus 2025 vond in Sulaymaniyah, in de Koerdische regio van Irak, een belangrijke conferentie plaats van de Social Democratic Alliance in the Arab World (SDA-AW). Namens de Foundation Max van der Stoep was Diandra aanwezig om deel te nemen aan de gesprekken en de ontwikkelingen op het gebied van democratie, vrouwen-participatie en internationale samenwerking te volgen.

De SDA-AW is een regionaal samenwerkingsverband dat zo'n achttien sociaal-democratische partijen en bewegingen uit landen als Marokko, Tunesië, Egypte, Soedan, Libië, Jemen, Palestina, Jordanië, Syrië, Libanon en Koerdisch Irak verenigt. Het doel van de alliantie is het bevorderen van sociale democratie, mensenrechten, politieke vrijheden en inclusieve ontwikkeling in het Midden-Oosten en Noord-Afrika.

De conferentie in Sulaymaniyah duurde vier dagen, van 27 tot en met 30 augustus, en combineerde meerdere programmaonderdelen, waaronder de Arab Conference of Women en de Kurdish–Arab Political Dialogue. Tijdens panels en werksessies stonden thema's centraal als gendergelijkheid in democratische transitie, versterking van vrouwenleiderschap, vrede en veiligheid, en de ontwikkeling van een gezamenlijke visie voor sociale democratie in de regio. Een van de hoofdpunten op de eerste dag was de heroprichting van de Arab Social Democratic Women Union,

een regionaal vrouwen netwerk dat als doel heeft de positie en invloed van vrouwen binnen sociaal-democratische bewegingen structureel te versterken.

Samen met de coördinator van de SDA-AW, Basem Kamel, vertegenwoordigers van de Progressive Alliance en het Olof Palme Center, is de Foundation Max van der Stoep in gesprek gegaan over manieren om de internationale samenwerking met deze alliantie te versterken, voor duurzame impact op democratische ontwikkeling, mensenrechten en sociale rechtvaardigheid in de regio.

Dialogue

Kijkend naar de prioriteiten in ons jaarplan 2025 hebben gesteld in de pilaar Dialogue, hebben we op grote lijnen de volgende resultaten behaald;

- Versterking van het publieke en politieke debat door middel van de organisatie van politieke cafés, waarin actuele internationale thema's centraal stonden (Congo, Gaza en Syrië). Hierbij hebben we samenwerking opgezocht met zowel GroenLinks-PvdA als andere (maatschappelijke) organisaties.
- Vernieuwing en versterking van de communicatiestrategie, onder andere door de inzet van explainer-video's die aantoonbaar meer bereik en betrokkenheid genereerden.
- Uitbreiding van samenwerkingsverbanden in communicatie, door co-creatie en het delen van content met partnerorganisaties, wat leidde tot een groter en diverser bereik.
- Uitbreiding van het webinar aanbod rond actuele internationale thema's, waaronder de verkiezingen in Irak en Kosovo, waarmee inhoudelijke kennisdeling en dialoog werden versterkt.
- Succesvolle organisatie van de Afrikadag 2025, met als centraal thema *New Global Order*, waarmee ruimte werd gecreëerd voor reflectie en dialoog over veranderende mondiale machtsverhoudingen (zie ook het hoofdstuk *Development*).

Vind hieronder nog een kort overzicht van hoogtepunten en belangrijke activiteiten in 2025.

Politieke café's

In 2025 organiseerde de FMS 5 politieke café's.

1. Crisis in Congo (Amsterdam, 21 maart)

- De FMS en IFG organiseerden in Pakhuis de Zwijger een politiek café over de crisis in de Democratische Republiek Congo. Terwijl de mensenrechtensituatie verslechtert en geopolitieke belangen het conflict verder voeden, blijft deze crisis onderbelicht. We organiseerden twee panelgesprekken: één over de humanitaire en maatschappelijke dimensie met Kiza Magendane, Nynke Douma en Ewing Amadi Salumu, en één over de nationale en internationale politieke dimensie met Mpanzu Bamenga, Suzanne Kröger en Carla Kabamba.

2. Belarus – De strijd voor vrijheid en sociaaldemocratie

In maart 2025 organiseerden wij samen met **Mára** een bijeenkomst over de politieke situatie in Belarus. Activisten en experts bespraken de repressie van democratische en sociaaldemocratische krachten en hoe we Belarus op de agenda moeten houden.

3. De richting van de Westelijke Balkan

Op 14 april 2025 waren wij betrokken bij een evenement met o.a. PAX over de toekomst van de Westelijke Balkan. Sprekers uit de regio en het maatschappelijk middenveld gingen in op democratische uitdagingen, nationalisme en de rol van Europa, waarmee de bijeenkomst bijdroeg aan een inhoudelijk debat over EU-betrokkenheid in de regio, met name ten aanzien van de politieke situatie in Bosnië en Herzegovina en Servië.

4. Between the Lines – Journalistiek onder vuur in Gaza (Utrecht, 26 mei)

- Bij dit evenement vertoonden we indringende fragmenten uit de documentaire *Between the Lines*, over Gaza als meest dodelijke plek voor journalisten ter wereld. Hierbij gingen wij in gesprek met: filmregisseur Helene Lam Trong, journalist Mohammed Za'anoun, journalist Taghreed El Khodary, journalist bij the Rights Forum Eduard Cousin, team lead

media innovation bij RNW Media Boris van Westering, Israël-Palestina project leider bij PAX Thomas van Gool en Kamerlid Daniëlle Hirsch.

5. Syria: A year after Assad (Amsterdam, 3 december)

- Een jaar na de val van het Assad regime organiseerden wij in samenwerking met de Vrije Universiteit (VU) een panelgesprek over de huidige situatie in Syrië. Hierbij gingen wij in gesprek met: Syrische mensenrechtenadvocaat Linda Osman, beleidsadviseur bij Defacto Zozan Alloush en assistent professor civil war & political violence Ali Hamdan.

Event en dialoog in de partij

In 2025 heeft FMS veel samengewerkt met de Partij van de Arbeid, zowel op inhoud als in evenementen.

Onze inhoudelijke inzet was het versterken van onze gedachtenvorming over democratie en internationale samenwerking (met name op just transition, mensenrechten en ontwikkeling) Dit hebben we gedaan bij de ontwikkeling van de inhoudelijk lijn van de fusie (Partij van de Toekomst), het Beginselprogramma van de WB's en de buitenlandvisie voor de nieuwe partij.

Verder hebben we bij het GL/ePvdA congres in Nieuwegein een deelsessie georganiseerd met Bert Koenders, Marit Maj en Bohdan Ferens over democratie aan de randen van Europa.

Met het CLB en de partij hebben we op 14 juni een gezamenlijke trainersdag georganiseerd en onze trainers meegenomen in de ontwikkelingen van de stichting en uitgenodigd om ook in een gezamenlijke pool te gaan met de trainers van CLB en de PvdA. Hiermee leggen we een basis voor meer uitwisseling en onderlinge hulp richting de nieuwe partij.

PES-congres

Van 16 tot 18 oktober vond het congres van de Party of European Socialists (PES) plaats in de Beurs van Berlage in Amsterdam. Het PES-congres bracht sociaaldemocratische partijen, politieke leiders, beleidsmakers en partnerorganisaties uit heel Europa samen om te spreken over gezamenlijke politieke prioriteiten, internationale solidariteit en de rol van progressieve bewegingen in een veranderende wereld.

In dit kader organiseerde de FMS meerdere workshops en panelgesprekken, waarin thema's als democratische weerbaarheid, jongerenparticipatie en internationale partij-samenwerking centraal stonden:

- Skills booster workshop: Confronting a populist in the wild (vrijdag 17 oktober)
- In conversation with our sister parties on Serbia's political situation (vrijdag 17 oktober)
- Progressive voices from the EU's eastern neighbours (vrijdag 17 oktober)
- Paneldiscussion on the future of sustainable energy (vrijdag 17 oktober)
- Our shared tax justice agenda: Connecting local and European efforts (vrijdag 17 oktober)
- Europe's commitment to Ukraine: Beyond defense (zaterdag 18 oktober)
- Shared power, shared progress: Men as allies in gender equality (with PES Women & Rode Vrouwen) (zaterdag 18 oktober)

Communicatie

Met onze website, nieuwsbrief en andere (sociale) communicatiekanalen zijn we doorgegaan in 2025.

In kader van de landelijke verkiezingen heeft FMS verschillende interviews gedaan met kandidaten. Dit waren zowel video- als geschreven interviews. Deze interviews zijn gebundeld in een nieuwsbrief, om internationaal georiënteerde kiezers te informeren.

Vernieuwing in de communicatie

Afgelopen jaar hebben we onze communicatiestrategie verder versterkt met als doel onze impact en zichtbaarheid te vergroten. Een belangrijk onderdeel hiervan was het produceren van explainer-video's, die aanzienlijk meer views genereren dan onze reguliere content. Deze video's maken complexe onderwerpen toegankelijk en aantrekkelijk voor een breed publiek, waardoor onze boodschap effectiever wordt overgebracht.

Daarnaast hebben we het delen van content in samenwerking met andere organisaties verder uitgebouwd. Door gezamenlijke initiatieven en co-creatie van content bereiken we nieuwe doelgroepen en versterken we onze netwerkrelaties.

Ook hebben we ons aanbod van webinars uitgebreid, waarbij we actuele en relevante thema's centraal stellen. Zo hebben we bijvoorbeeld webinars georganiseerd over de verkiezingen in Irak en Kosovo **Fondsenwerving en Fin.**

We hebben een diversificatiestrategie gehanteerd waarbij we met verschillende financieringsbronnen hebben gewerkt. Een aantal trajecten was succesvol, waaronder projecten binnen Erasmus+, de Nederlandse Democratie Coalitie (NDC) en het European Forum (EFDS), waarvoor we aanvullende middelen hebben weten aan te trekken, met name voor NDC-activiteiten, maar ook door het lidmaatschap van het EFDS met drie organisaties uit te breiden.

Tegelijkertijd blijven we actief investeren in nieuwe financieringskansen en onderhouden we intensief contact om deelname aan EU-brede projecten mogelijk te maken, in het bijzonder in samenwerking met **European Network of Political Foundations (ENoP)**. In dat kader hebben we een concrete aanvraag ingediend binnen het CERV-programma. Hoewel deze aanvraag niet is gehonoreerd, zetten we de samenwerking voort en blijven we inzetten op toekomstige gezamenlijke aanvragen.

Het financiële verslag van 2025 volgt onderstaand.

BALANS PER 31 DECEMBER 2025
 (na resultaatbestemming)

ACTIVA

	<u>2025</u>		<u>2024</u>
	€		€
Vlottende activa			
Overheidssubsidie (1)	13.088		14.162
Overige vorderingen en vooruitbetaald (2)	116.504		197.797
Liquide middelen (3)	<u>303.597</u>		<u>156.095</u>
Totaal activa		<u><u>433.189</u></u>	<u><u>368.054</u></u>

PASSIVA

	<u>2025</u>		<u>2024</u>
	€		€
Eigen vermogen (4)			
Continuïteitsreserve	221.498		163.323
De Born Vrouwenfonds	<u>26.997</u>		<u>26.997</u>
		248.495	190.320
Schulden			
Partij van de Arbeid rekening-courant (5)	42.727		105.816
Overige schulden op korte termijn (6)	<u>141.968</u>		<u>71.918</u>
		184.694	177.734
Totaal passiva		<u><u>433.189</u></u>	<u><u>368.054</u></u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2025

	Begroting 2025	Resultaat 2025	Resultaat 2024
	€	€	€
Baten			
Overheidssubsidie (7)	392.500	404.838	399.909
Bijdragen European Forum (8)	129.000	93.229	79.265
Bijdrage partij van de Arbeid (9)	88.500	88.758	18.300
Fondsenwerving	78.000	64.382	70.356
Projecten met Foundation European Progressive studies	70.000	20.100	36.117
Project met Olof Palme International Center	-	-	931
Projecten in Nederland (10)	20.000	74.751	22.583
Bijzondere bate (11)	-	30.000	3.000
Overige ontvangsten	-	4.523	1.200
	778.000	780.581	631.661
Lasten			
Organisatiekosten			
Personeelslasten (12)	326.975	223.506	214.883
Overige organisatiekosten (13)	73.219	42.689	23.894
Denktank	-	2.665	-
	400.194	268.859	238.777
Projecten			
Projecten uit WFPP, MATRA & Shiraka(14)	190.000	279.979	318.435
Internationale Projecten European Forum (16)	84.000	50.865	47.618
Projecten in Nederland (17)	80.000	56.864	8.900
Foundation European Progressive studies (18)	12.500	65.838	33.675
Project met Olof Palme International Center	-	-	956
Building Change	1.500	-	-
	368.000	453.547	409.584
Totaal	768.194	722.406	648.361
Resultaat vóór bestemming	9.806	58.175	-16.700
Onttrekking bestemmingsfonds De Born	-	-	-
Toevoeging bestemmingsfonds De Born	-	-	-
Onttrekking uit continuïteitsreserve	-	58.175	-16.700
Toevoeging aan continuïteitsreserve	-	-	-
Totaal bestemd	-	58.175	-16.700

TOELICHTING JAARREKENING

Balans

	2025	2024
	€	€
Overheidssubsidie (1)		
NFRP-MATRA	3.758	3.336
NFRP SHIRAKA	9.330	10.826
	<u>13.088</u>	<u>14.162</u>

Het Nederlands Fonds voor Regionale Partnerschappen (NFRP) ondersteunt de ontwikkeling van de rechtsstaat en de democratie. Het richt zich op Oost-Europa, de Westelijke Balkan en de Arabische regio. Het NFRP bestaat uit 2 onderdelen, het NFRP-Matra programma voor de (Oost-) Europese regio en Shiraka voor de Arabische regio.

Voor de NFRP-MATRA en NFRP-SHIRAKA geldt dat het Ministerie van Buitenlandse Zaken de FMS rechtstreeks een voorschot verstrekt van 95%, het daaropvolgende jaar wordt de subsidie definitief vastgesteld en ontvangt de FMS het resterende deel.

De subsidies tot en met 2024 zijn definitief vastgesteld door beide ministeries.

Inzake de vordering WFPP, zie (2)

Overige vorderingen en vooruitbetaald (2)

Subsidie WFPP (via PvdA)	26.925	26.189
Nalatenschappen	53.231	123.231
Overige	36.348	45.878
	<u>116.504</u>	<u>195.298</u>

De FMS ontvangt krachtens de Wet Financiering Politieke Partijen (WFPP) en het Nederlands Fonds voor Regionale Partnerschappen (NFRP) van respectievelijk het Ministerie van Binnenlandse Zaken en het Ministerie van Buitenlandse Zaken jaarlijks subsidie. De subsidie voor de WFPP wordt middels een voorlopige beschikking en slechts voor 80%, gelijk met van de aan de partij verbonden wetenschappelijke bureau en jongerenorganisatie, overgemaakt aan de politieke vereniging die de ontvangen bedragen ter beschikking dient te stellen aan de genoemde organisaties. In het 4e kwartaal van het daaropvolgende jaar ontvangt de politieke vereniging de definitieve beschikking over het voorafgaande jaar en wordt het resterende deel van de subsidie (20%) die de politieke vereniging ontvangt, volledig ter beschikking gesteld aan de organisaties. Deze vordering wordt niet meer vermeld onder overheidssubsidie maar onder overige vorderingen. Op de balans van de politieke vereniging staat de totale vorderingen aan subsidie Wet Financiering Politieke Partijen w.o. ook het deel van de verbonden instellingen.

Uit een nalatenschap uit 2023, groot € 123.231, is in 2025 een voorschot ontvangen van € 90.000.

Liquide middelen (3)

Rabobank 394546121	303.597	156.095
	<u>303.597</u>	<u>156.095</u>

Het saldo van rekening 394546121 is vrij besteedbaar,

-

TOELICHTING JAARREKENING (vervolg)

Balans

	2025	2024
	€	€
Eigen vermogen (4)		
<i>Continuïteitsreserve</i>		
Beginstand per 1 januari:	163.323	180.024
Toevoeging:	58.175	
Onttrekking:	-	-16.700
Eindstand 31 per december	<u>221.498</u>	<u>163.323</u>
De Born Vrouwenfonds		
Beginstand per 1 januari:	26.997	26.997
Toevoeging:	-	-
Onttrekking:	-	-
Eindstand per 31 december	<u>26.997</u>	<u>26.997</u>
Dit jaar zijn er eveneens geen trainingen voor vrouwen geweest.		
Totaal	<u>248.495</u>	<u>190.320</u>

De continuïteitsreserve wordt gebruikt in het geval zich onvoorziene uitgaven voordoen of dat er een tegenvaller is in de baten.

De Born was een stichting voor vrouwenemancipatie die trainingen verzorgde voor vrouwen. In 2016 heeft de stichting zichzelf opgeheven en heeft de daarbij geld geschonken aan de FMS met de voorwaarde om het te gebruiken voor trainingen voor vrouwen.

Schulden

<i>Partij van de Arbeid rekening-courant (5)</i>		
Rekening courant PvdA - FMS per 01-01	105.816	122.536
In rekening gebracht door PvdA	622.888	625.372
Af: betaald aan PvdA	-685.977	-642.092
Rekening courant PvdA - FMS per 31-12	<u>42.727</u>	<u>105.816</u>
<i>Overige schulden op korte termijn (6)</i>		
Loonheffingen	11.123	2.896
Pensioenpremies	3.846	3.367
Overige	126.999	65.655
	<u>141.968</u>	<u>71.917</u>

TOELICHTING JAARREKENING (vervolg)

Staat van baten en lasten

Baten	Begroting 2025 €	Realisatie 2025 €	Realisatie 2024 €
Overheidssubsidie (7)			
WFFP	€ 134.000	134.625	117.395
WFFP Def.vaststelling voorafgaand jaar.		8.443	-726
NFRP-MATRA	€ 71.000	75.162	66.725
NFRP-SHIRAKA	€ 187.500	186.607	216.515
	<u>392.500</u>	<u>404.838</u>	<u>399.909</u>

De subsidies voor het voorafgaande jaar zijn door zowel het ministerie van Binnenlandse als Buitenlandse Zaken definitief vastgesteld.

Bijdragen European Forum (8)

Drustvo Progresiva		1.000	3.000
Eteron Institouto		1.500	
Partija Hrvatske		1.500	
Sociaal democraten Zweden		27.000	27.000
SPOE/Karl Renner Instituut Oostenrijk		6.000	6.000
Labour Party/Westminster Foundation.		38.229	31.352
Partij van de Arbeid		18.000	6.000
Overige		-	5.913
	<u>129.000</u>	<u>93.229</u>	<u>79.265</u>

Bijdrage partij van de Arbeid (9)

Vaste bijdrage, jaarlijks geïndexeerd		18.758	18.300
Extra bijdrage, niet geïndexeerd		70.000	
		<u>88.758</u>	<u>18.300</u>

Met ingang van 1-1-2024 worden de Jettengelden rechtstreeks overmaakt naar de betreffende neveninstellingen en niet meer naar de PvdA. De buitenlandstichtingen van de politieke partijen zijn door de wetgever vanaf genoemde datum uitgesloten van verkrijging van de Jettengelden.

TOELICHTING JAARREKENING (vervolg)

Staat van baten en lasten

Baten

	Begroting 2025 €	Realisatie 2025 €	Realisatie 2024 €
Projecten in Nederland (10)			
Democratie onder druk		28.487	20.768
Jongerentraject Afrikadag		45.842	-
Politiek Cafe Oekraïne		422	1.816
		<u>74.751</u>	<u>22.583</u>
Bijzondere bate (11)			
Legaat mw Van Iperen		-	3.000
Legaat mw AM Maes		10.000	-
Legaat mw Sintnicolaas		20.000	-
		<u>30.000</u>	<u>3.000</u>

Lasten

Personeelslasten (12)

Salarissen	326.975	242.027	223.716
Sociale lasten		40.173	37.062
Pensioenpremies		31.083	28.467
Overwerk		-	339
Werkgeversverzekering		-	-
Cafetariaregeling		495	231
Reservering vakantiegeld/verlofuren		24.377	16.900
Reiskosten woon - werk		11.269	10.865
Thuiswerkvergoeding		591	718
Doorberekend aan projecten		-126.509	-103.415
	<u>326.975</u>	<u>223.506</u>	<u>214.883</u>

Gemiddeld FTE 2025 en 2024: 3,6 resp 3,8

TOELICHTING JAARREKENING (vervolg)

Staat van baten en lasten (vervolg)

	Begroting 2025 €	Realisatie 2025 €	Realisatie 2024 €
Overige organisatiekosten (13)			
Convenant PvdA, bureau,-huisvesting, it-kosten	42.719	43.876	
Overige kosten		3.478	2.677
	42.719	47.354	2.677
Overige personeelskosten	3.000	5.928	4.516
Reis- en verblijfkosten medewerkers	3.000	1.350	710
Abonnementen en lidmaatschappen	7.500	4.170	5.237
Accountantskosten	9.000	4.138	20.662
Vergaderkosten	1.500	729	1.728
Fondsenwerving	1.500	-	-
Overige kosten	5.000	-	-
	30.500	16.315	32.853
Totaal overige organisatiekosten		63.668	35.530
AF: doorberekend aan projecten		-20.979	-11.636
	73.219	42.689	23.894

Het voorafgaande jaar kreeg de FMS met zoveel tegenvallers te maken dat de vergoeding voor bureau-, huisvesting- en computerkosten is geschrapt.

Projecten uit WFPP, MATRA & Shiraka(14)

Regio Zuidoost Europa (gefinancierd uit WFPP)

School of Democracy, Belarus	12.857	7.080
Summerschool, Skopje	352	14.627
Progressive school of the ideas, Georgië	5.000	5.370
National Youth Debat, Albanië	-	8.118
	18.209	35.195

TOELICHTING JAARREKENING (vervolg)

Staat van baten en lasten (vervolg)

Lasten (vervolg)

Projecten uit WFPP, MATRA & Shiraka(14) vervolg

Regio Midden-Oosten & Noord Afrika (gefinancierd uit NFRP SHIRAKA)

	Realisatie	Realisatie
Libanon (act.B1)	18.000	15.605
Toegerekende salariskosten	12.400	18.250
Jordanië (act.A1-A3)	23.242	36.323
Toegerekende salariskosten	13.750	15.750
Marokko (act.C1)	6.205	5.277
Toegerekende salariskosten	2.150	5.250
Tunesië (act.D1-D3)	33.017	39.707
Toegerekende salariskosten	17.500	21.000
Informatievoorziening	91	2.802
Toegerekende salariskosten	13.500	12.198
Trainersontwikkeling i.s.m. FEPS	-	5.000
Toegerekende salariskosten	-	4.500
MENA Academie/regionale trainingen	25.774	9.966
Toegerekende salariskosten	-	13.250
Toegerekende overige organisatiekosten	20.979	11.636
	186.608	216.515

TÖELICHTING JAARREKENING (vervolg)
Staat van baten en lasten (vervolg)
Lasten (vervolg)

	Begroting 2025	Realisatie 2025 €	Realisatie 2024 €
<i>Regio Oost-Europa (gefinancierd uit NFRP-MATRA)</i>			
Armenië (act.A1-A2)		7.189	7.104
Toegerekende salariskosten		1.885	1.755
Wit Rusland (Act.B1)		16.463	8.234
Toegerekende salariskosten		4.318	2.034
Georgië		6.904	-
Toegerekende salariskosten		1.810	
Montenegro		6.424	4.776
Toegerekende salariskosten		1.684	1.179
Noord-Macedonië		-	4.200
Toegerekende salariskosten		-	1.038
Oekraïne (Act.C1-C3)		16.071	29.194
Toegerekende salariskosten		4.214	7.211
Informatievoorziening toegerekende salariskosten		8.200	
		75.162	66.725
	190.000	279.979	318.435

TOELICHTING JAARREKENING (vervolg)

Staat van baten en lasten (vervolg)

Lasten (vervolg)

	Realisatie 2025	Realisatie 2024
<i>Projecten uit WFPP, MATRA & Shiraka(14)</i>		
Totale subsidiabele lasten conform de Wfpp, zijnde alle lasten van de stichting exclusief eventuele uitgaven die echt niet passen binnen de subsidiabele activiteit 'het onderhouden van contacten met zusterpartijen buiten Nederland.	722.406	648.361
Af: subsidiabele lasten opgevoerd binnen Matra (ter voorkoming van dubbele subsidie)	-75.162	-66.725
Af: subsidiabele lasten opgevoerd binnen Shiraka (ter voorkoming van dubbele subsidie)	-186.608	-216.515
Af: Ontvangen projectbijdragen voor specifieke projecten, waarbij lasten volledig/ grotendeels worden gedekt door projectbijdragen:		
Project met Olof Palme Stichting International Center	-	-956
Foundation European Progressive studies	-65.838	-33.675
Internationale Projecten European Forum	-50.865	-47.618
Projecten in Nederland	-56.864	-1.201
	<u>287.068</u>	<u>281.671</u>

TOELICHTING JAARREKENING (vervolg)

Staat van baten en lasten (vervolg)

Lasten (vervolg)

	Begroting 2025	Realisatie 2025 €	Realisatie 2024 €
<i>Internationale Projecten European Forum (16)</i>			
Algemene kosten		1.967	2.309
News Service		-	1.466
Jaarlijkse bijeenkomst		225	8.761
Summerschool Kroatië		2.004	-
Regional Best Practise in the Western Balkans: LGBTI		41.242	31.352
Factfinding Georgië		1.943	3.731
Factfinding Litouwen		887	-
Factfinding EFDS Armenie		1.598	
Korcula School		1.000	
	84.000	50.865	47.618

Projecten in Nederland (17)

Democratie onder druk		2.476	1.201
Fair politics		6.080	4.736
Politieke café's		2.466	2.964
Jongerentraject Afrikadag		45.842	
	80.000	56.864	8.900

"Democratie onder Druk" betreft een initiatief van Nederlandse non-profitorganisatie w.o. de FMS die contateren dat autoritarisme in opkomst is en daarmee de democratie onder druk komt te staan.

Foundation European Progressive studies (18)

De FMS doet in samenwerking met Foundation European Progressive Studies (FEPS) een aantal projecten. De kosten worden betaald door FEPS. De FMS levert een procentuele bijdrage aan ieder project. Het percentage dat de FMS betaalt, wordt contractueel vastgelegd. Het betreft de volgende projecten:

Afrikadag		25.866	32.024
Enlarge Conferentie		327	
Co-funding activiteiten FEPS 2023/2024		19.209	-
Co-funding activiteiten FEPS 2025		20.436	-
Training Wenen juni		-	1.512
Progressive path for Ukrain		-	139
	12.500	65.838	33.675

TOELICHTING JAARREKENING (vervolg)

Staat van baten en lasten (vervolg)

Giften

In 2025 heeft de FMS heeft de FMS giften ontvangen, groter dan 1.000. Deze zijn opgegeven aan het ministerie van Binnenlandse Zaken.

Statutaire bepalingen resultaatbestemming

Overeenkomstig de statuten besluit het bestuur omtrent de bestemming van het resultaat. Dit in overeenstemming met de statutaire doelstellingen van FMS.

Voorstel resultaatbestemming verslagjaar

Een bedrag van zal onttrokken worden aan de continuïteitsreserve.

Ondertekening

